

Μαρία

Μαρία, η, κύρ. όν. [λ. εβρ. ή αραμ.], η Μαρία· (στη γλώσσα των ναρκωτικών) βλ. συνηθέστ. μαρίκα (2)·

- *αχ, Μαρία μου, τα μπου-τια σου!* (στη γλώσσα του στρατού) φρ. που χρησιμοποιείται για το συγχρονισμό του βηματισμού στρατιωτικής ομάδας· βλ. και λ. μπούτι·

- *δεν περνάς κυρά Μαρία*, δηλώνει απαγόρευση διέλευσης ή εισόδου: «όποιος και να 'σαι, δεν περνάς κυρά Μαρία». Λέγεται με ειρωνική διάθεση και αναφέρεται στο ομώνυμο παιδικό παιχνίδι, που παίζεται στην ύπαιθρο·

- *και η κουτσή Μαρία*, συνοδευτική έκφραση που σχολιάζει αρνητικά ένα θέμα ή που δηλώνει πως δεν έχει πια κανένα ενδιαφέρον, καμιά πρωτοτυπία, που είναι εντελώς κοινότοπο, ανάξιο λόγου, που απευθύνεται στις μάζες ή γίνεται αναπάντεχα από πάρα πολύ κόσμο, από τις μάζες: «τώρα που έγινε γνωστό το μπαράκι και μαζεύεται και η κουτσή Μαρία, εγώ δεν ξαναπατάω το πόδι μου || έμαθε και η κουτσή Μαρία το ζειμπέκικο και μας το ξεφτίλισαν κι αυτό || τώρα θ' ανοίξω βιντεοκλάμπ, που άνοιξε και η κουτσή Μαρία; || είναι ένα αυτοκίνητο που τ' αγόρασε και η κουτσή Μαρία». Από το ότι το όνομα Μαρία είναι ένα πολύ διαδεδομένο όνομα·

- *και ποιος θα..., η Μαρία;* έκφραση με την οποία θεωρούμε αυτονόητο πως αυτό που δηλώνει το ρήμα θα γίνει από ένα συγκεκριμένο πρόσωπο. Συνήθως οι ενέργειες αυτές έχουν σχέση με το σπίτι, με το νοικοκυριό: «πάλι εγώ θα πλύνω τα πιάτα, καλέ μαμά; -Και ποιος θα τα πλύνει, η Μαρία; || πάλι εγώ θα σιδερώσω τα ρούχα; -Και ποιος θα τα σιδερώσει, η Μαρία;». Από το ότι τις πιο πολλές φορές παλιότερα στα διάφορα αστικά ή μικροαστικά σπίτια οι πιο πολλές υπηρετιούλες λέγονταν Μαρία, μια και το όνομα αυτό είναι πολύ διαδεδομένο· βλ. και φρ. *σπάς' τα Μαρία(!)*·

- *κάνω την οσία Μαρία*, βλ. λ. [όσιος](#)·

- *σπάς' τα Μαρία!* επιφωνηματική έκφραση σε άτομο, ιδίως σε γυναίκα ή κοπέλα, που έκανε μια ζημιά και συγκεκριμένα που έσπασε κάποιο πιάτο ή κάποιο άλλο γυαλικό. Παραθέτω το παιδικό παιχνίδι που παιζόταν μόνο από κορίτσια. -Μαρία, Μαρία. -Ορίστε, κυρία. -Τα πιάτα, Μαρία. -Τα 'σπασα, κυρία. -Μπράβο (αποδοκιμαστικά), Μαρία! -*Ευχαριστώ, κυρία*·

- *το κάνει και η κουτσή Μαρία*, λέγεται για πράξη που θεωρείται τόσο εύκολη, που μπορεί να την πραγματοποιήσει ο καθένας: «μου ανέθεσε να κάνω κάτι που μπορεί να το κάνει και η κουτσή Μαρία». Αναφορά σε γνωστό θηλυπρεπή της παλιάς Αθήνας όπου το κάνει, παραπέμπει στην ερωτική πράξη·

- *το ξέρει και η κουτσή Μαρία*, είναι γνωστό σε όλο τον κόσμο, το γνωρίζει ο καθένας: «αυτό που μου λες και νομίζεις ότι είναι μυστικό, το ξέρει και η κουτσή Μαρία»·

- *τον ξέρει και η κουτσή Μαρία*, είναι πασίγνωστος: «τον τραγουδιστή Γιάννη Πάριο, τον ξέρει και η κουτσή Μαρία»·